

פרשת קרח
תשפ"ד
גיליון 219

א לעבטיגער שפּת

הארת השבת

מאת הרב יהודה צבי שפירא

פּוּחַ הַבְּחִירָה

פְּנִינֵי פְּרָשָׁה

"ויקח קורח בן יצהר... ואון בן פלת בני ראובן" (טז א)

ב'משלי' (יד א) פירש"י עה"פ: "חכמות נשים בנתה ביתה". 'חכמות נקוד פתח, שאינו שם דבר, אלא החכמות שבנשים בונות את בתיהם, שמתקיימות על ידיהן, כמו אשתו של און בן פלת, כמו שמפורש בפרק חלק'.

ואפ"ל, דדיקא 'בני ראובן' זכו לכך, מידה כנגד מידה, שבזכות ראובן שהביא דודאים לאמו בשדה נולד לאחמ"כ יששכר שממנו תצא תורה (עיין רש"י בראשית ל ט"ז). ומכיוון שזיכה את העולם בחכמה - חכמת התורה, זכה שאון בן פלת' שהוא מיוצאי חלציו, ניצל הרומז לשורש החכמה - חכמת התורה, שהשתמשה בה.

ואפשר להוסיף ולדייק על דרך זה ש'ראובן' הוא מלשון ראיה, ראו - בן, ו'ראיה' - ע"ש ה'חכמה' נאמר (רש"י עה"פ ותפקחנה עיני שניהם. ליק"מ ב"ט) וזהו: 'בני ראובן' - ע"ש החכמה, שניצל בזכות חכמת אשתו.

ולמעשה; ונוכל ללמוד מכאן, שבמעט חכמה ודעת אפשר להינצל מכל המחלוקות והמריבות כנראה בחוש, וכמובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (נ"ז ר'): "לפי גודל הדעת כן נתרבה השלום, כי מחלוקת וכעס ואכזריות הוא מחסרון הדעת, וכל מה שמתרבה הדעת מתרבה הרחמנות והחסד והשלום..."

"קרואי מועד אנשי שם" (ט"ז ב)

ע"פ המובא ב'ליקוטי הלכות' (שבועות ב ד'): שהפסוק דייק "אנשי שם" שרצה הבעל דבר להגדיל שםם ברבים - בכדי להסתיר ולהעלים שם משה רבינו ע"ה.

ואפשר להוסיף בדרך זה, בראשיתו של הפסוק: "קרואי מועד" שעיקר נבואתו של משה רבינו היה 'מאהל מועד' שמשם דיבר הש"ת עמו, וכמובא בריש פרשת 'ויקרא', והרי בזה קורח רצה לפגום במחלוקתו, להסתיר שמו של משה.

"וישמע משה ויפל על פניו" (ט"ז ד)

בדברי רש"י: על דרך משל; לבן מלך שסרח כמה פעמים, ונתרשלו ידי האוהב לבקש רחמים מהמלך על בנו, כן משה רבינו לאחר שכשלו בחטא העגל, חטא המתאוננים, חטא המרגלים וכעת חטא קורח - נפל פניו, באמר: עד מתי אטריח על המלך שמה לא יקבל ממני, ולכן; 'ויפל פניו'.

אפשר לדייק בלשון: "ויפל על פניו" היפך הארת פנים, שאין לך קשה כאותה שעה שנאמר בהם ואסתיר פני מהם" (ב"ר פמ"ב, ג). וכדברי המדרש (תהלים ד): "אמר רבי יוחנן, אמרו ישראל לפני הקב"ה, אנו אין לנו אלא הארת פניך".

וכן הוא ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה ב') שעיקר בקשתו על שיאיר פניו אלינו וזהו: ויפל על פניו - הסתר פנים, היפך הארת פנים.

יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה. והבן הדברים מאד". ובישיחות הר"י (פי"ג): אם האדם יצטב עצמו היטב היטב, בקל יוכל לסלק ממנו כל היראות והפחדים, וכן כל התאוות, מאחר שיוודע שבאמת אינם כלום, רק שיש דבר אצלו שהוא מתיירא ומתאוה. על כן בקל יוכל לשבר ולסלק הכל. כי האדם הוא בעל בחירה, ובקל יוכל להרגיל דעתו, לסלק ממנו אותו הדבר, שממנו ובקל כל הפחדים שלו וכל התאוות. וראה עוד מדבריו, בגודל מהות הבחירה, בהתבטאו בלשון דבריו לתלמידו מוהר"ן: פעם אחת אמר לי: כל מה שאתה רואה בעולם, הוא רק בשביל הבחירה, כי כל העולם ומלאו לא נברא רק בשביל הבחירה...

משלי מוהר"ת על הבחירה

וכשמדברים מכוח הבחירה, יש לנו לדעת יסוד איתן זה, המובא ב'ליקוטי הלכות' (שבועות ב ד'): שעיקר הבחירה הוא, מחמת ההסתרה. כי בראשית הדבר, אי אפשר לגלות האמת בשום אופן, וזהו עיקר הבחירה מה שאין ה' יתברך מגלה לאדם האמת מיד.

כמו למשל; התינוק, אם היה יודע עוצם המעלה שרוצים אביו ורבו לזכותו במה שלומדים עמו, בוודאי היה רץ לחיידר על ידיו ועל רגליו, אך מחמת שלפי דעתו אינו רואה אמיתית המעלה, שזיכה על-ידי הלימוד, על-כן הוא בורח מבית הספר... וכן למשל; אם היה רואה שיוכל להרוויח אלף אדומים, מכ"ש יותר, בוודאי אפילו אם היה אווז באיזה תאוה, היה משליכה והיה רץ בכל כוחו לחטוף הון רב כזה, מכ"ש אם היה רואה הון עתק, מכל שכן וכל שכן, אם היה זוכה לשמע חלק אחד מאלף ורובה מקול הניגון שיתער לעתיד וכי וכי. אך עיקר הבחירה הוא, מחמת שאין רואים האמת בתחילתו, אדרבה, כפי פשיטות קטנות דעת האדם, נדמה לו באמת שזהו תענוג לאכול ולשתות וכי, ועבודת ה' הוא יגיעה. וזהו עיקר הניסיון שצריכים יגיעות בשביל עבודת ה', מחמת שאין רואה האמת. ועי"ז דייקא יזכה לבסוף שיתגלה לו האמת - שאדרבה, זהו עיקר התענוג והתכלית לעבוד את ה'. אבל בתחילתו בהכרח שיהיה נעלם ממנו קצת האמת, כדי שיסבול צער ויגיעה ויהיה לו "בחירה" ועי"ז יקבל השכר טוב, שהוא התגלות האמת, שהוא עיקר קבול השכר, כי לפום צערא אגרא.

כוח הבחירה, בידינו כעת ועכשיו, ננצל זאת לטובה!

השבע מהפּרָשָׁה נְלַמֵּד עַל פּוּחַ הַבְּחִירָה "וְהִנֵּה פָּרַח מִטָּה אֶהְרֹן" מִטָּה - מְלִשׁוֹן הַטְּיָה.

שִׁירַת הַפְּרָשָׁה

הַשְּׂבִיעַ מֵהַפְּרָשָׁה נְלַמֵּד עַל פּוּחַ הַבְּחִירָה

"וְהִנֵּה פָּרַח מִטָּה אֶהְרֹן" מִטָּה - מְלִשׁוֹן הַטְּיָה.

דְּהַבְּחִירָה וְהַטְּיָה הִיא בְּיַד כָּל אָדָם
בְּיַד מַעֲשֵׂי הָאָדָם עוֹלָה הוּא אֶל הַסֵּלֶם.

גְּדוֹל הוּא פּוּחַ הַבְּחִירָה לְטוֹב אוֹ לְרַע חֲלִילָה
מְסוּרָה זֹאת לְאָדָם כֵּל לְמִוֵּ שְׁחִי פְּעוֹלָם הַעֲשֵׂהָ.

עֲבוֹר הַבְּחִירָה - הַלֵּל נִבְרָא מֶה שְׂפִעוֹלָם
בְּזֹאת הַמִּידָה מַעֲלֵת הָאָדָם הוּא עַל פְּנֵי כָּלֵם.

השבוע אנו קוראים בפרשה; שלאחר מחלקת קורח נצטוו י"ב הנשיאים להביא את "מטותם", ולכתוב שמם עליהם. ושם אהרן על מטה שבט לוי. ובהמשך קרה הנס: "ויבא משה אל אהל העדות והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים" ב'ליקוטי הלכות' (שילוח הקן ד טו) כותב על כך:

"מטה" רומז על ה"בחירה" של האדם, שיכול להטות את עצמו מצד לצד. וזהו הכתוב על 'מטה משה', שנתהפך ממטה-לנחש, ומנחש-למטה, (כמובא בתיקוני זוהר). ולכן כתוב אצל משה "ומטה האלוקים בידי" - "בידי" דייקא, כי למשה היה לו הבחירה בידו-לבחור בטוב, וכמובא: שהצדיקים ליבם ברשותם.

וכן אהרן זכה לזה, כי משה ואהרן שניהם שקולים, כמו שאמרו רבותינו. ולכן ציווה השי"ת להראות אותם ומופת נורא על-ידי המטות דייקא, והורות מעלת אהרן שכבר זכה שהמטה הוא שלו, דהיינו הבחירה הוא בידו, שגם אצלו היה לבו ברשותו, וכמו שכתוב: "לא יאונה לצדיק כל און", ואינו מתיירא עוד מהיצר הרע הגשמי של תאוות עולם הזה כלל.

אך הצדיקים אינם מסתפקים בזה, רק עובדים את השי"ת במסירות נפש ונלא, וזוכים בכל פעם לשבור היצר הרע שלהם, שהוא בדרגה גבוהה, שבא ממלאך קדוש שהוא בחינת דינים. כי גם הצדיקים ששברו היצר הרע הגשמי, גם הם עדין יש להם יצר הרע של מדינה גבוהה מאוד וצריכים לשברו. ובכוח בחירה דקה ועדינה זו, שמטיס לצד הטוב, הם עולים מדרגה לדרגה, וגדלים וצומחים בכל פעם, ככתוב "צדיק כתמר יפרח". וזהו הכתוב: "כי פרח מטה אהרן לבית לוי ויצא פרח ויצץ ציץ", שגם אחר ששבר הבחירה ומטה האלוקים בידו, אף-על-פי-כן הוא פורח וצומח, כי אינו עץ יבש, ואינו עומד על מדרגה אחת, רק הוא צף ופורח בעבודתו יתברך מדרגה לדרגה.

רק את המטה אשר בידנו

בספר 'אוסף אמרים' - מידות (מהגר"מ שטר), מביא על הכוח שהעניק הבורא לעם ישראל - כוח הבחירה ודבר רמיותו ב'מטה': "איתא מהרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע (נועם אלימלך בשלח), על דברי הקב"ה שנאמרו - בעת שמינה את משה רבינו לשליח לארצות ישראל ממצרים, שאז אמר לו השי"ת: "ויאמר אֱלֹו ה' מה-זֶה בְּיָדְךָ וְיֵאמֶר מִטָּה", שהשי"ת שאל את משה רבינו ומה זה בידך כלומר מה קניית שאל את משה משלך... כי הרי חז"ל גילו לנו; שמשנה היה גדול על למאוד בחכמתו, בגבורתו ובעשירותו. וכאשר אמר לו הקב"ה שאין לו משלו כלום, הסכים עמו מיד; וכי יש לי משהו משלי... אך משה רבינו אמר לפני ה', אמנם אין לי בידי מאומה, כי אם אותך והכל משלך. ומה בכל זאת יש לי משלך, שגם אותו אתה נתת לי - ה'מטה". 'מטה' מלשון 'הטיה', כלומר: כוח הבחירה וההטיה לנטות לטוב או לרע, רק דבר זה נתן לנו הבורא, ומבלעדי זאת אין לנו מאומה, כי רק הבחירה נתן לנו השי"ת בחכמתו.

וכך הם דבריו ב'ליקוטי מוהר"ן' (ק"י) על כוח הבחירה: "שמעתי" - כותב מוהר"ן: "שאיש אחד שאל אותו: כיצד הוא הבחירה, השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה עושה, ואם אינו רוצה אינו עושה. ורשמתי זאת, כי הוא נצרך מאד, כי כמה בני אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מורגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על כן נדמה להם שאין להם בחירה, חס ושלים, ואינם

הַמְשִׁיךְ פְּנִינֵי פְּרִישָׁה

סִפּוּרִים מְאִירִים

סִפּוּרֵי פְּרִישָׁה בְּמִשְׁנַת רַבֵּיהֶן מוֹהֲרֵן מְכַרְסֵלָב וְתַלְמִידֵיהֶן זִינָע

"יֵצְאוּ נִיצְבִים פֶּתַח אֱהִלֵּיהֶם" (במדבר טו כז)

בני החבורה יוצאים יחד עם רבי נחמן שותק לכותל המערבי

היה זה רבי נחמן הלמן, אשר נקרא בשם הכינוי, רבי נחמן שותק, כינוי שזכה בו בחסד. מיום שנצטרף לחבורה החסידי, לא שמעו מפיו שום דיבור של חול. וגם בדברי תורה נהג בצנעה, כשנצרך לבירור חיים משתמש בשפת רמוזים, בלשון אילמים. בני תשחורת שנקלעו ל"שטיבל" גברה סקרנותם וניסו לדובבו בתלולים שונים, אך לשווא... בחיך משובב לב פטר את כולם, לא היה מי שיוציאו מסבלנותו ויביאו לכלל כעס.

חביבה הייתה עליו אמירת תהלים שעות רצופות ללא הפסקה, קולו הזך בעידן של חצות לילה הזהבה בשיטל הברסלבאי וקולו היה צלול וערב, עת השתפך נפשו מזמורי התהלים ללא הפוגה. כמו כן היה מנעים את בני החבורה ב"כינוי" שהיה עמו במחיצתו. רבי נחמן היה נעמד ליד ארון הספרים, והחל להעביר קשתו על גבי המיתרים. הצלילים הרכים והענוגים הרטיטו את גלי האוויר ומילאו את כל החלל. תחילה אמנם היו שקטים ורגועים אולם אט אט עלו וגברו עד שהפכו לקולות סוערים ורוגשים ושוב ירדו, נחלשו... נמוגו... ונשמעו כהמיית נכאים, אותה נעימה קודרת נמשכה דקות מספר ומיד לאחריה נשמעו צלילים אחרים שונים, אלו שנשאו בקרבם רוח של התרוממות והתלכדות יחדיו למנגינה עליזה שהביאה לידי חדוות הלבבות וחירות הנפש. דומה היה כי לא קולו של כינור נשמע כאן, אלא נשמתו של ר' נחמן היא המביעה את לבטיה, עלויותיה וירידותיה, נפילתה וקימתה...

אותם הימים ימי מאורעות קשים היו ליהודי ירושלים, בני ישמעאל הציקו רבים לשכניהם היהודים. יהודי ירושלים שבין "החומות" שרויים היו בצער ובדאגה. ידוע היה שביום אידם המתקרב ובא מתאספים הערבים במסגד "כיפת הסלע", מקום המקדש – ששם מנהיגיהם מלהיבים ומסיתים אותם. בצאתם משם הם עלולים להתנפל על בתי היהודים להרג ולבזיה.

גם ב"שטיבל" הורגשה אימה. כיון שהגיע קרוב ל"חצות לילה" וביקשו לרדת לכותל המערבי, כמנהגם תמיד, נחלקו הדעות של בני החבורה. מהם שאמרו: בני ישמעאל מחזדים חרבותיהם לקראתנו... כל הרכים בחזקת סכנה... מוטב שנערוך כאן תיקון חצות. לעומתם טענו אחרים: "עת צרה היא ליעקב", וכמו שכתוב בזוהר על הליכתו של כלב בן יפונה לקברי האבות – ש"מאן דאיהו בדוחקא לא אסתכיל על מידי", ואין לנו מקום כשר לתפילה אלא אותו מקום "שמעולם לא זזה שכינה ממנו".

סופו דבר ניצחו האחרונים את הראשונים. אמרו: מי ילך בראש? ר' ראובן ילך בראש, שבעל לשון הוא ומכיר היטב בשפת שכניו. ואם למלחמה, אין לך מוכשר יותר ממנו; שהרי ר' ראובן ראש גדוד היה בחילו של הטורקים ובקי הוא בתכסיסי מלחמה וקרב. כיוון שנטלו את לדרך לקחו עמם כלי זיין, כגון מקלות וכדומה, מוכנים ומזומנים לכל צרה שלא תבוא.

בצאתם מחצר ה"שטיבל" נכנסו לסימטה צרה אחת שגמלה ורוכבו עוברים בצמצום. ממנה המשיכו ל"רחוב היהודים" ומשם ל"דרך המדרגות" המובילה עד ל"כותל המערבי". שעה שהחבורה צעדה לה בדרכה כבר כבו פנסים שבצדי הרחובות, ויורח שמעל עדיין לא הופיע.

כשהגיעו לרחבה שלפני הכותל, כמעט שהיה כבר אחר חצות. מיד התיישבו להם צפופים על רצפת האבן שלפניו ובקול בוכים החלו לומר תיקון חצות. משהגיעו לפסוק: "זכור ה' לבני אדם את יום ירושלים האומרים ערו ערו וגו'" לא יכול היה "שלום אייזיק הבחור" לעצור בקולו וצעקת אימים פרצה מפיו, שהדהדה בכל הרחבה והמשיבה: אף הוא לא חש בחבורה שנבהלה וביקשה להשתקו. הם סייעו לומר תיקון חצות והמשיכו באמירתם מזמורי תהלים.

כיון שגמרו כל ספר תהלים ראו אותה שעה כשרה לחזור ל"שטיבל". ברם לפני שהלכו שילבו את ידיהם זה בזה ויצאו בריקוד. כיון שפתחו בריקוד כבר לא הרגישו בגלגולו של זמן, עד שירח ממרומים הגיח מבין העננים והאיר לפתע את כל הרחבה; בדקו כלי שעות שבחיקם ומצאו את השעה קרובה לעמוד השחר. מיד זירזו את עצמם להליכה כל עוד לבנה מאירה להם בדרכם.

בעוד שהם הולכים ועניניהם משוטטות על פני קברי הצדיקים שבהר הזיתים הנשקף מרחוק, נראה להם כמה דמויות חיות שמתנועעות ומתקרבות. כיון שהבחינו שערבים הם, חיל ורעדה אחזה את כל החבורה. ואף ר' ראובן שמתחילה מוכן ומזומן היה לקרב, נמס לבו בקרבו, כל שכן יתר בני החבורה, שמעולם לא ראו פני אויב בקרב.

באותו רגע נשמע לפתע קולו של ר' נחמן שותק: "מה לכם נפחדים ומיואשים? חכמינו ז"ל אמרו: אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ינמנע עצמו מן הרחמים; דבריו של ה"שותק" שנאמרו בקול מפקד ומצווה, עוררו את ליבם ורוח עוז וגבורה לבשה את כולם דומה היה להם כי לא קול בן אדם שמעו עתה אלא כמין בת-קול ממעל.

ה"שותק" המשיך: "ר' ראובן בוא אתי! שלום אייזיק! כולכם אחרינו". החבורה התקדמה במהירות רבה, כשר נחמן מנחה פניהם קטעי מזמורים ופסוקים מספר תהלים וכולם עונים אחריו. למען דוד המלך ע"ה שבפי השותק נסך בליבם אומץ וביטחון, וצעדו ללא חת.

סיעת הישמעאלים נדהמה לפתע מהקולות המזמורים והמשונים רוח בהלה נפלה עליהם והתחילו נסים לכל עבר. כברת דרך ארוכה עברה החבורה כשאימת ההתנגשות עדיין מרחפת עליה. בהגיעם קרוב לשער "בתי מחסה" כבר נראו דמדומי חמה בפאתי הרקיע.

למחרת כבר התפרסם "מעשה השותק", בין כל דרי ירושלים שבין החומות, והכל התחילו סחים בו, אף סודו נתגלה ברבים, ואף שהותר נדור כבר, דבק בו כינוי ה"שותק" עד יומו האחרון. (ע"פ ספר: ברסלב מאחורי הפרגוד)

מִן הַבָּאֵר הַהַיָּא לְשִׁקְי הַנְּזָרִים | לַעֲשׂוֹת הַשְּׂתַדְלוֹת

יְלִידֵי יְקָרִים! כְּשֶׁאֲנִי מְדַבְּרִים עַל עֲבֹדַת הַשֵּׁם, לְלַמֵּד וּלְהַתְּפַלֵּל וּלְעֲשׂוֹת הַרְבֵּה מִצְוֹת וְעֲשִׂיּוֹת טוֹבוֹת, יֵשׁ לָנוּ לְדַעַת שֶׁאֲפִלּוּ שְׂלֵא הוֹלֵךְ לָנוּ בְּדִיק כְּמוֹ שֶׁאֲנִי רוֹצִים, אֲבָל יֵשׁ לָנוּ לַעֲשׂוֹת לְפָחוֹת הַשְּׂתַדְלוֹת, לַעֲשׂוֹת אֶת הַמְּקַסְמִים שֶׁאֲנִי כְּנֹכַחֵם לַעֲשׂוֹת בְּכָל דְּבַר טוֹב.

הִנֵּה זֶה הַצְּדִיק רַבִּי נֶתָן מְבַרְכֵלֵךְ שֶׁהַשְּׂתַדְלָה מְאֹד לְנִסְעַת לְאַרְץ-יִשְׂרָאֵל, הוּא עֹשֶׂה הַרְבֵּה מֵאֲמִצִּים עוֹד לִפְנֵי שֶׁהוּא זָכָה לְהִגִּיעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל. הַשְּׂתַדְלָה וְעֹשֶׂה מֶה שֶׁיִּכְוֹל.

הִנֵּה כְּמֶה פְּעָמִים שֶׁנִּסְעַת עַד לְעִיר הַגָּמֵל אוֹדֶשָׁה, בְּאֶמְרוֹ; שֶׁמָּא יִזְדַּמֵּן לִי שֶׁם אֲנִיָּה לְמִרְוֹת שְׂלֵא הִנֵּה לוֹ מִסְפִּיק דָּסֶף עַל דְּמֵי נְסִיעָה, בְּהוֹסִיפוֹ; שֶׁמָּא יִצְלִיחַ וְיִנְסַע עִם אֲנִיָּה הַמְזַדְמָנֶת לְאַרְץ-יִשְׂרָאֵל.

וְהִנֵּה אוֹמֵר בְּצַחוֹת: "אֲנִי מְחַוְּבֵתִי לְנִסְעַת לְאוֹדֶשָׁה כִּי הִנֵּה לְעִיר בְּרִסְלָב לֹא גִיעֵי." "דְּעַר יֵשׁ אֵין בְּרִסְלָב וְעוֹט יִשְׁט קוֹמֵץ." כְּאוֹמֵר: "כְּאוֹמֵר: לֹא יִשְׁתַּדֵּל לְהִגִּיעַ לְפָחוֹת לְאוֹדֶשָׁה, בְּנִדְוָאֵי לֹא גִיעֵי לְאַרְץ-יִשְׂרָאֵל. כֵּן יִגָּשׁ אֲנִי וְיִשְׁתַּדֵּל מֶה שֶׁאֲנִי כְּנֹכַחֵם, וְהֵשֵׁם יִהְיֶה בְּעֲזָרְנוּ שְׂנוּכֵל גַּם לְבַצֵּעַ וּלְעֲשׂוֹת."

"המעט מכם כי הבדיל ה' אלוקי ישראל אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם אליו... ויקרב אותך ואת כל אחיך בני לוי". (ט"ז טו)

בדברי ה"אור החיים" הקדוש, שב' פסוקים אלו היו להם ב' טענות, הא' הוא הבדלת שבט לוי מעדת בני ישראל. והב' בפסוק השני; בטענתם על הקרבת בני קהת שהקריבם יותר משאר הלויים לשאת הקדשים.

ואפשר לדייק זאת בפסוקים: שבפסוק הא' על טענת הבדלת שבט לוי מעדת בני ישראל מרומז בפסוק: 'להקריב אתכם אליו'

- "אלוי" אותיות "לוי" וא' נגד - אלופו של עולם בטענתם, שהם כביכול קרובים יותר לאלוקותו ית' - משאר השבטים בעבודתם בקודש. ובפסוק הבא לאחריו: 'ויקרב אותך ואת כל אחיך' מרומז שבט קהת - "ואת כל אחיך" (עם האותיות) בגמטריא: "קהת".

"והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש" (ט"ז ט)

לכאורה יש לדייק בלשון "הוא הקדוש", הוא הראוי לעבודה - הוי ליה למכתב, או בדומה לכך, כמו שכתוב בהמשך: וישרתוך? וכן קשה קושיא זו על הפסוקים לפני כן: "ואת הקדוש יקריב אליו"?

אולם יש לומר ע"פ הא דאיתא (ע"ז כ): "מאן אמר רבי פנחס בן יאיר תורה מביאה לידי זהירות וכו', עד המעלה של קדושה". אף שלאחר מכן מובא גם דרגת "רוח הקודש", ר'תחיית המתים" אך דרגות אלו נשפעים מלמעלה, לאחר עבודת האדם. וכפי המובא בכל אורך ספר "מסילת ישרים" השתלשלות עבודת כל המעלות, והדרך להגיע אליהם ומסיים בקדושה. כי היא שלימות המעלות. וכמובא בדברי ה"זוהר": 'עיקרא דיצרא בישא על עריין'. וכן הוא באריכות ב'ליקוטי מוהר"ן': 'שעיקר נסיון האדם הוא בקדושה, לכך נקט הלשון 'אשר יבחר ה' הוא הקדוש' - שבכ

בחר ה'.

ובני קורח טענו בטענותיהם שטענו: "כולם קדושים" ובפרוש רש"י, "כולם שמעו תורה מפי הגבורה". וזהו דיוקן 'מפי הגבורה' שהוא בעת להם מידת הקדושה - לכן הם טענו טענה זו. ברם משה רבינו היה שלימות מעלת הקדושה, שבו בחר ה' כמובא ב"רמב"ם" על מעלת משה רבינו. וב'ליקוטי הלכות' (ערב ג): 'שמשה רבינו ע"ה שהוא מבחר מין האנושי ומי לנו גדול ממשה רבן של כל הנביאים והצדיקים האמתיים של כל הדורות'.

ובני קורח טענו בטענותיהם שטענו: "כולם קדושים" ובפרוש רש"י, "כולם שמעו תורה מפי הגבורה". וזהו דיוקן 'מפי הגבורה' שהוא בעת להם מידת הקדושה - לכן הם טענו טענה זו. ברם משה רבינו היה שלימות מעלת הקדושה, שבו בחר ה' כמובא ב"רמב"ם" על מעלת משה רבינו. וב'ליקוטי הלכות' (ערב ג): 'שמשה רבינו ע"ה שהוא מבחר מין האנושי ומי לנו גדול ממשה רבן של כל הנביאים והצדיקים האמתיים של כל הדורות'.

"המעט מכם... להקריב אתכם אליו" (ט"ז ט)
בזכות 'המעט' מידת ה"ענווה", זוכים להתקרבות לה'. וזהו: להקריב אתכם אליו". וכך הוא ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה ד) על ענוותנותו של משה: "על ידי ענוה זוכין להתפשטות הגשמיות ונכללין באין סוף" (והרי פסוק זה משה אמרו).

ואפשר לדייק בתיבת 'מכם' שבמדרגת הענווה - צריכים להחזיק את עצמו יותר קטן ממדרגת עצמו, כמובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה ז"ד). וזהו: 'מכם'.

"וכל ישראל אשר סביבותיהם נסו לקולם" (ט"ז ל"ד)

יש לדייק בתיבת: 'סביבותיהם'. ע"פ המובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה כ"ב) על הפסוק: "לעשות את כל דברי התורה", שיש דיבורי תורה שהם סביבות התורה כגון "ויזכר ה' אל משה", ושאר דיבורי התורה שסובבים את המצוה. וזאת היה רק למשה רבינו שקיבל את התורה מפי הגבורה, ולאחר מכן מסרה למעבירי שולשלת התורה - כי דברים אלו לא כתובים בפרוש (עיו"ש). וזהו דיוקן של קרא: "וכל ישראל אשר סביבותיהם - סביב התורה, דברים אשר נמסרו למשה רבינו - 'נסו לקולם' - שחזרו למוטב להאמין במשה מכוח 'סביבותיהם'. דזה יש רק למשה רבינו.

ואפשר להוסיף: 'נסו לקולם' - דקאי על "קולות" של זמן קבלת התורה, שאז כולם האמינו במשה.

היופי והחן
מתגלה
לפעמים
דווקא
מתוך
הקוץ
והכאב!

